

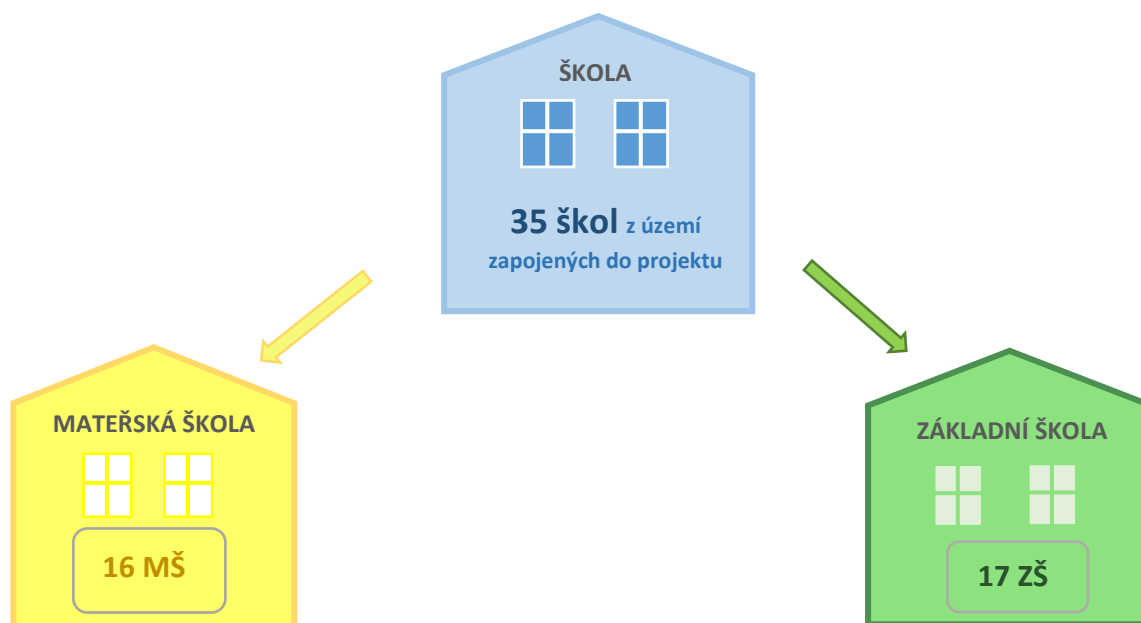

Vyhodnocení dotazníkového šetření Popis potřeb škol

Část D – Digitální gramotnost

Úvod

Dotazníkové šetření Popis potřeb škol 2019 bylo realizováno v souladu s metodikou pro MAP, tj. Postupy MAP II. a proběhlo v únoru a březnu roku 2019 prostřednictvím analytických pracovníků škol, kteří byli zodpovědní za vypracování dotazníku za svoji školu. Dotazníkové šetření se skládá z několika částí, z nichž část D se věnovala **digitální gramotnosti**. Tato část nebyla povinná dle výše uvedených Postupů MAP II., realizační tým však považoval za důležité zjistit data i v oblasti digitální gramotnosti, neboť digitální gramotnost je v současné době a v budoucnu bude jedna z nejdůležitějších gramotností. Toto vyhodnocení dotazníkového šetření popisuje data za základní a mateřské školy zapojené do projektu.

Do projektu MAP Jilemnicko II. jsou zapojeny všechny základní školy z území, což je 17 základních škol, z toho 6 malotřídních základních škol a 11 plně organizovaných škol (z toho jedna škola je zřízena dle § 16 školského zákona). Do dotazníkového šetření se zapojila i Základní umělecká škola Jilemnice, pro

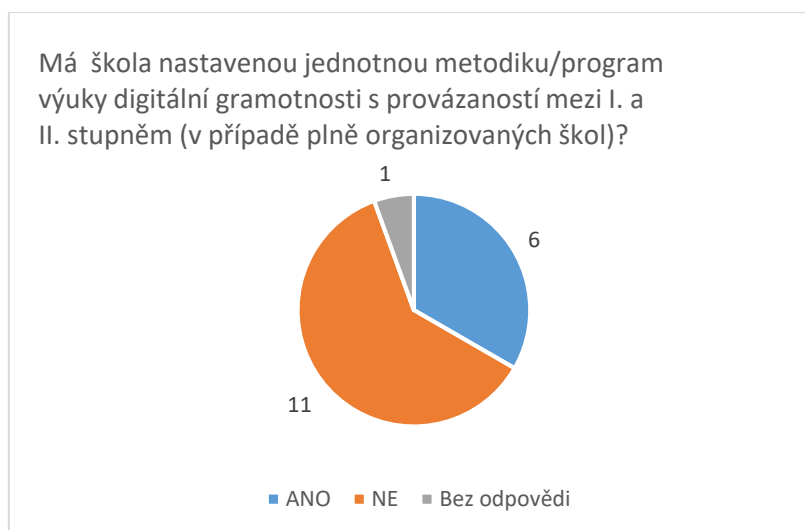
kterou je však téma matematické gramotnosti nerelevantní, a proto nejsou jejich data ve vyhodnocení zastoupena. Školy v dotaznících odpovídaly na níže uvedené otázky.

Každá ze škol mohla dotazník zpracovat i formou diskuze nebo facilitačního jednání (hrazeno z projektu), ale tuto možnost žádná ze škol nevyužila.

V textu je použita zkratka DG pro termín digitální gramotnost.

Analýza – ZÁKLADNÍ ŠKOLY

1. Má škola nastavenou jednotnou metodiku/program výuky digitální gramotnosti s provázaností mezi I. a II. stupněm (v případě plně organizovaných škol)?

Ve výše uvedeném grafu je zahrnuta i odpověď Základní umělecké školy Jilemnice (Bez odpovědi), proto je součet škol 18. V dalších otázkách se již odpovědi Základní umělecké školy Jilemnice neobjevují, neboť jsou tyto otázky nerelevantní.

V případě odpovědi ANO, měly školy uvést, zda jsou s touto metodikou spokojené, či zda plánují nějaké změny. Z šesti kladných odpovědí uvedlo šest škol, že je se svou metodikou spokojeno (většinou je součástí ŠVP). Z 11 negativních odpovědí uvedla 1 škola, že metodiku nemá, ale že je již v procesu přípravy.

Tato otázka se jevila jako nedostatečně formulovaná, neboť některé školy si metodiku k DG vyložily jako školní vzdělávací program, nikoliv jako zvláštní metodiku pro digitální gramotnost. A z jejich odpovědí není zřejmé, zda se ve školním vzdělávacím programu podrobněji věnují problematice digitální gramotnosti nebo spíše obsahu učiva předmětu informatika. Z tohoto důvodu nelze přesně stanovit, kolik škol opravdu zvláštní metodiku má.

- **Návrh na řešení:** následným dotazníkovým šetřením/rozhovorem ve školách zjistit, jak si vyložily pojem „metodika“ a zjistit, jak mají „metodiku“ strukturovanou, příp. veřejně přístupnou pro sdílení dobré praxe.

2. V čem je škola v rámci DG úspěšná a co ve škole probíhá dobře (projekty, akce, metody, soutěže, nové aktivity, technologie atd.) a s jakými výsledky?

Některé školy uvedly ve svých odpovědích více argumentů, proto součet neodpovídá počtu 17. Na otázku odpovědělo 14 škol, 2 neodpověděly.

Aktivita	Počet škol
Projekty	2
Výuka informatiky	4
Využití digitálních technologií při výuce (interaktivní tabule, výukové program na PC)	4
Využívání digitálních technologií pedagogy	1
Bez úspěchu	2
Tvorba a využití digitálních materiálů	3
IT soutěže	1
Besedy s rodiči a žáky na téma bezpečnost chování na internetu	1

Jako pozitivní hodnotí školy nejčastěji **výuku informatiky a využití digitálních technologií** (4 odpovědi) a dále **tvorbu a využití digitálních materiálů** (3 odpovědi).

Dvě školy uvedly, že jejich žáci mají úspěch v soutěžích (IT SLOT – 1. a 7. místo a Bezpečný internet – 2. místo).

- **Návrh na řešení:** podporovat sdílení zkušeností, dobré praxe, uspořádat vhodné vzdělávací akce.

3. V čem škola v rámci DG není úspěšná a v čem by se škola mohla zlepšit (výčet viz předchozí otázka)?

Některé školy uvedly ve svých odpovědích více argumentů, proto součet neodpovídá počtu 17. Dvě školy na otázku neodpověděly. Tři školy na otázku vůbec neodpověděly.

Aktivita	Počet škol
Větší míra zapojení do výuky	1
Další zapojení odborníků	2
Systematická práce s informacemi	1

Větší množství techniky	1
Nedostatečná schopnost pedagogů využívat digitální techniku	1
Rozvoj informatického myšlení	1
Větší zapojení ICT ve všech předmětech	1
Nedostatek financí na nákup a obnovu vybavení (SW, HW apod.)	3
Mimoškolní aktivity (kroužek apod.)	1

Jako nejčastější překážku pro větší úspěšnost uvádějí školy **nedostatek financí na nákup a obnovu vybavení** (3 školy). Jedna škola uvedla, že není v tématu digitální gramotnosti neúspěšná.

- **Návrh na řešení:** podporovat sdílení zkušeností pedagogů, vyhledávat a využívat příklady dobré praxe, zajistit vhodné semináře (workshopy apod.).

4. V čem škola potřebuje pomoci, aby se mohla zlepšit?

Některé školy uvedly ve svých odpovědích více argumentů, proto součet neodpovídá počtu 17. Jedna škola na otázku neodpověděla.

Aktivita	Počet škol
DVPP – semináře, školení apod.	4
Pořízení vybavení /modernizace techniky (HW, SW apod.)	10
Finanční zdroje	3
IT odborník pro správu a obsluhu IT techniky	2
Jednotná metodika MŠMT	1
Podpůrné výukové materiály	1

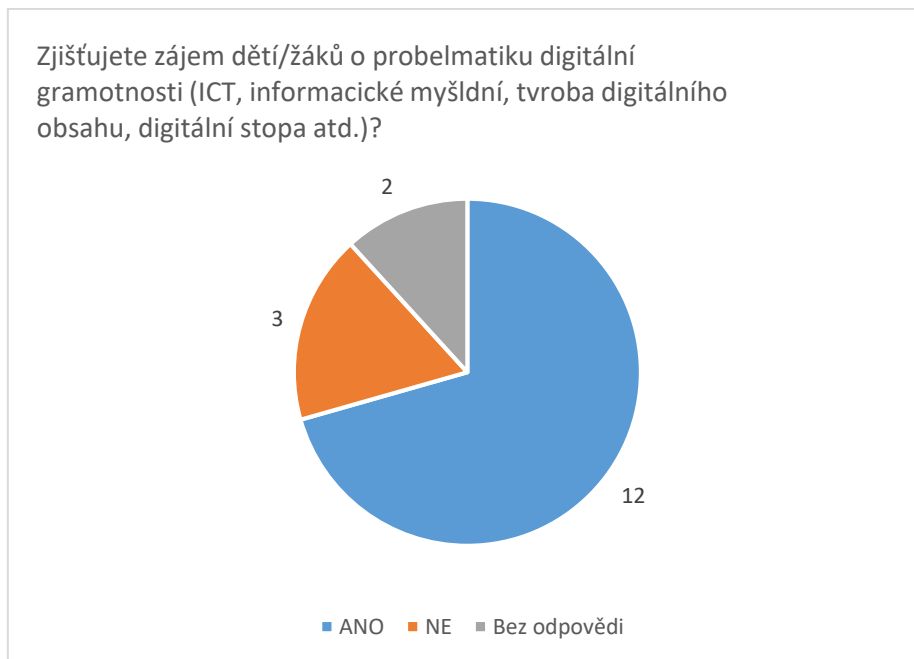
Jako nejčastější požadavek pro zlepšení digitální gramotnosti školy uvedly **pořízení/modernizace IT techniky (HW, WW apod.)** - 5 odpovědí, dále pak **další vzdělávání pedagogů** (4 odpovědi).

- **Návrh na řešení:** vyhledávat finanční zdroje pro školy, podporovat sdílení zkušeností pedagogů, vyhledávat a využívat příklady dobré praxe, zajistit vhodné semináře (workshopy apod.).

5. Další informace k digitální gramotnosti

a) Zjišťujete zájem žáků o problematiku digitální gramotnosti (ICT, informatické myšlení, tvorba digitálního obsahu, digitální stopa atd.)?

Na otázku neodpověděly dvě školy.

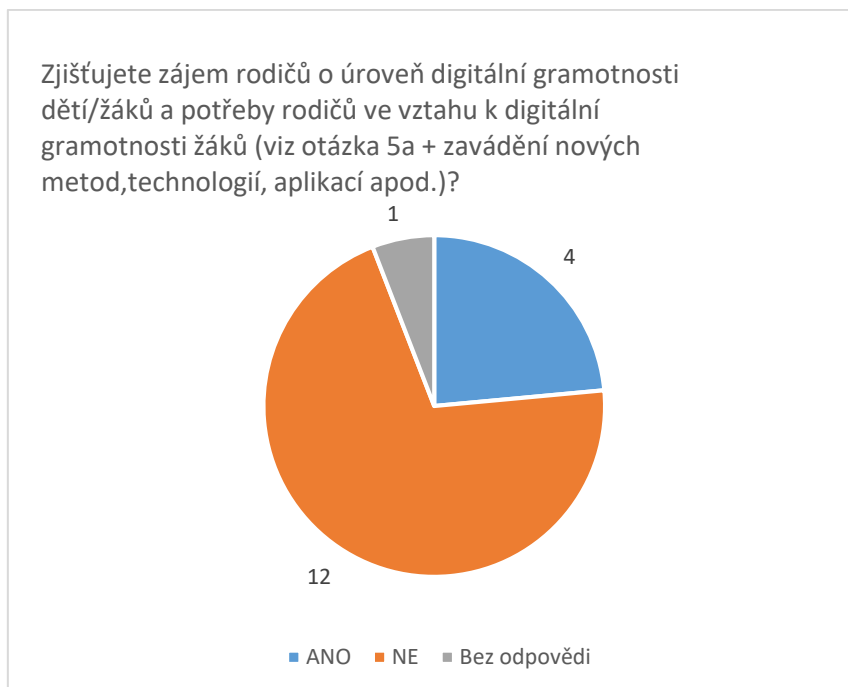
V případě odpovědi ANO, uveďte jak?

Způsob	Počet škol
Dotazováním v hodinách ICT (event. v jiných hodinách)	7
Zájmem žáků o předmět i mimo výuku	1
Pozorováním žáků při práci ve výuce	1
Náhodně	1
Dotazníky	1

Školy zjišťují zájem žáků o ICT nejčastěji **dotazování v hodinách ICT (event. v jiných hodinách)** - 6 odpovědí, nevedly však jak konkrétně, či zda má dotazování nějakou strukturu apod. Jen jedna škola využívá dotazníkové šetření.

- b) Zjišťujete zájem rodičů o úroveň digitální gramotnosti žáků a potřeby rodičů ve vztahu k digitální gramotnosti žáků (viz otázka 5a + zavádění nových metod, technologií, aplikací apod.)?

Jedna škola na otázku vůbec neodpověděla.

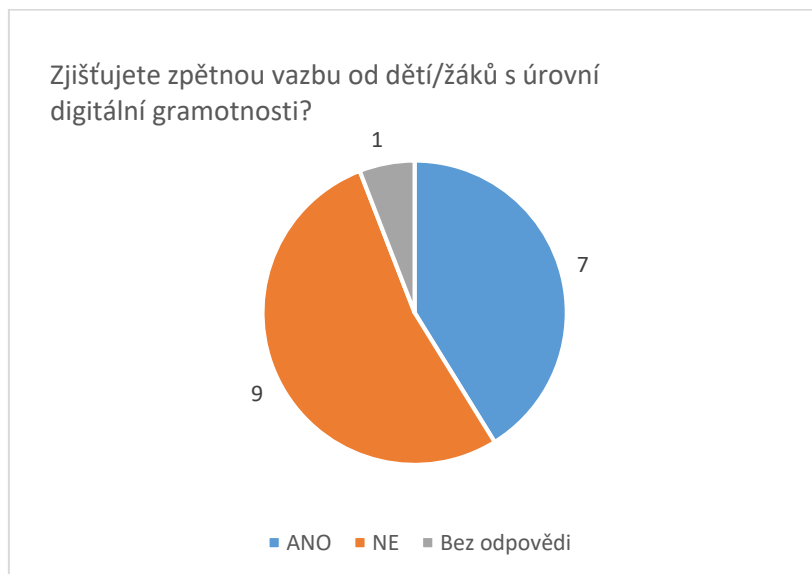
V případě odpovědi ANO, uveďte jak?

Způsob	Počet škol
Příležitostné diskuze s rodiči	2
Pořádání vzdělávacích akcí pro rodiče na téma Bezpečnost na internetu apod.	2

Většina škol nezjišťuje zájem rodičů o úrovni digitální gramotnosti žáků a potřeby rodičů ve vztahu k digitální gramotnosti. Pokud ano, tak prostřednictvím diskuzí s rodiči či pořádáním osvětových vzdělávacích akcí. Posledně jmenovaný fakt však nic nevypovídá o zjišťování zájmu rodičů či jejich potřebách.

c) Zjišťujete zpětnou vazbu od dětí/žáků s úrovní digitální gramotnosti?

Jedna škola na otázku vůbec neodpověděla

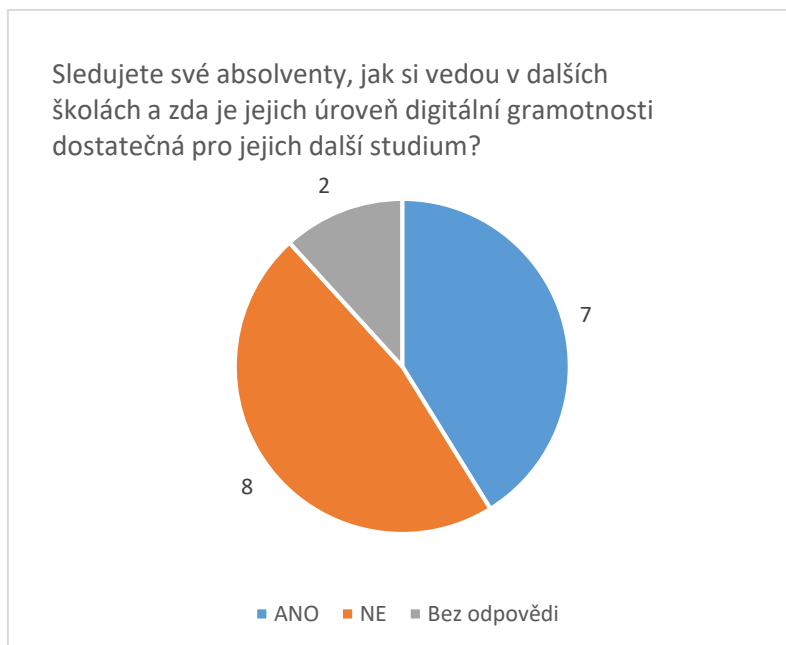
V případě odpovědi ANO, uveďte jak?

Způsob	Počet škol
Rozhovorem s rodiči/žáky	3
Pozitivní zpětnou vazbou od rodičů	1
Sebehodnocení při výuce	1
Domácí cvičení z ICT	1
Pozorováním žáků	1
Zadáváním samostatné práce žákům	1

Tři respondenti uvedli, že zjišťuje zpětnou vazbu o úrovni digitální gramotnosti žáků **rozhovorem** s nimi, případně rozhovorem s rodiči. Tyto odpovědi nevypovídají nic o struktuře rozhovorů. Je zajímavé, že na stejnou otázku v části B (čtenářská gramotnost) a C (matematická gramotnost) uváděly školy jako nejčastější odpověď **testování**.

d) Sledujete své absolventy, jak si vedou v dalších školách a zda je jejich úroveň digitální gramotnosti dostatečná pro jejich další studium?

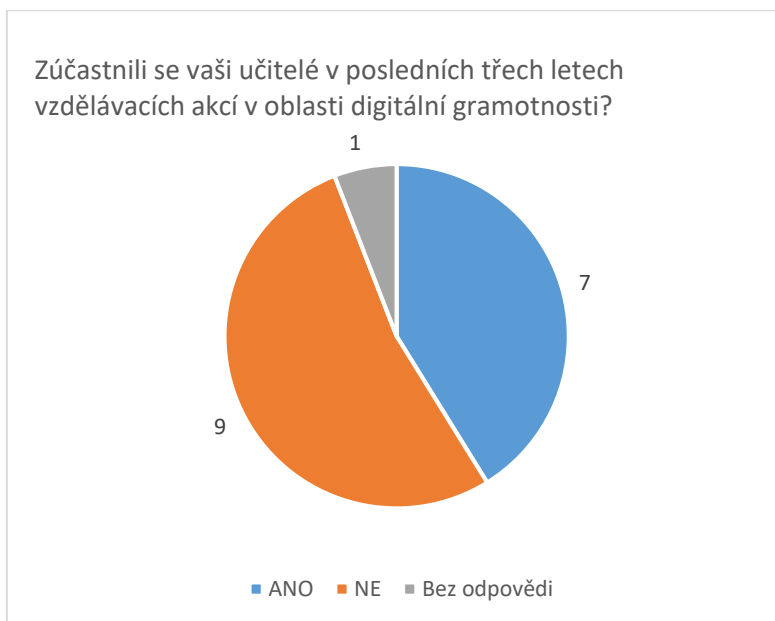
V případě odpovědi ANO, uveďte jak?

Způsob	Počet škol
Dotazování bývalých žáků	6
Pouze nahodile	1
Dotazováním vyučujících na SŠ	2

Většina škol odpovídající, že sledují své absolventy tak činí prostřednictvím rozhovorů s bývalými žáky.

e) Zúčastnili se vaši učitelé v posledních třech letech vzdělávacích akcí v oblasti matematické gramotnosti?

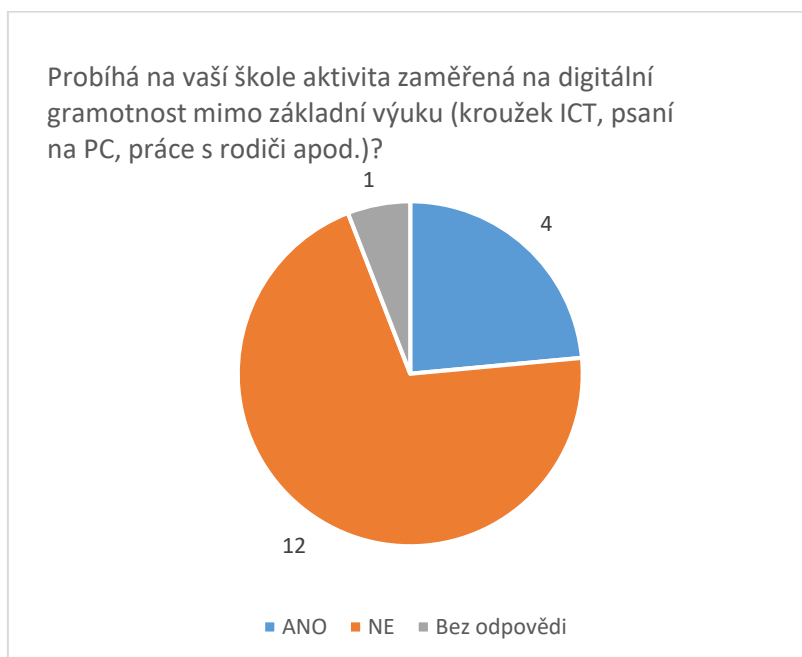
V případě odpovědi ANO, uveďte jak?

Způsob	Počet škol
Semináře – bez určení zaměření	4
Robotika	1
Využití ICT ve výuce	1
Využití médií ve výuce	1

Sedm respondentů uvedlo, že se jejich pedagogové účastnili v posledních třech letech nějaké vzdělávací akce, čtyři z nich uvedli pouze obecný pojem seminář bez udání konkrétní náplně. Zbylí tři pak uvedli konkrétní zaměření vzdělávací akce. Ve srovnání s výstupy stejné otázky v části čtenářská nebo matematická gramotnost lze konstatovat, že pedagogové nevyužívají vzdělávací akce v této oblasti ve stejné míře jako u výše uvedených gramotností.

f) Probíhá na vaší škole aktivita zaměřená na digitální gramotnost mimo základní výuku (kroužek ICT, psaní na PC, práce s rodiči apod.)?

V případě odpovědi ANO, uveďte jaké?

Způsob	Počet škol
Kroužek – klub logiky a robotiky	1
Závěrečné práce	1
Kroužek informatiky pro 1. stupeň	1
Kroužek základy administrativy pro 2. stupeň	1
Kroužek ICT	1

Čtyři ze sedmnácti respondentů uvedli, že u nich na škole probíhá nějaká další aktivita zaměřená na digitální gramotnost. Z toho jeden respondent nabízí rovnou dvě aktivity (pro 1. i 2. stupeň).

g) Jak zjišťujete úroveň žáků v digitální gramotnosti (např. testováním apod.)?

Způsob	Počet škol
Interní testování	9
Dotazníky	1
Pozorováním žáků při práci	2
Nezjišťujeme	4

MAS „Přidte pobejt!“ z. s.
Roztocká 500, 514 01 Jilemnice
IČ: 26661675

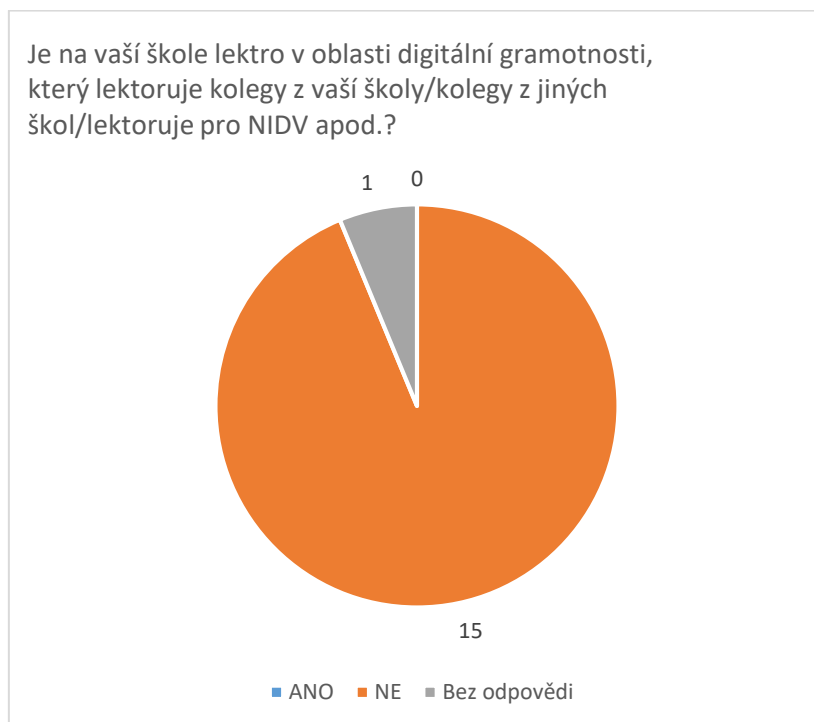
E-mail: masjilemnice@seznam.cz
www.maspridtepobejt.cz

Účast v soutěžích	2
Absolventské práce	1

Dvanáct respondentů uvedlo, že zjišťují úroveň žáků v digitální gramotnosti, nejčastěji interním testováním v rámci hodin informatiky. Čtyři respondenti úroveň žáků nezjišťují.

h) Je na vaší škole lektor v oblasti digitální gramotnosti, který lekturuje kolegy z vaší školy/kolegy z jiných škol/lekturuje pro NIDV apod.?

Na žádné z dotazovaných škol není lektor v oblasti digitální gramotnosti, který by mohl vzdělávat pedagogy v území.

Na základě odpovědí jednotlivých škol je zřejmé, že respondenti nevnímají pojem digitální gramotnost v celé své šíři a vztahují jej především k výuce ICT a ICT techniky.

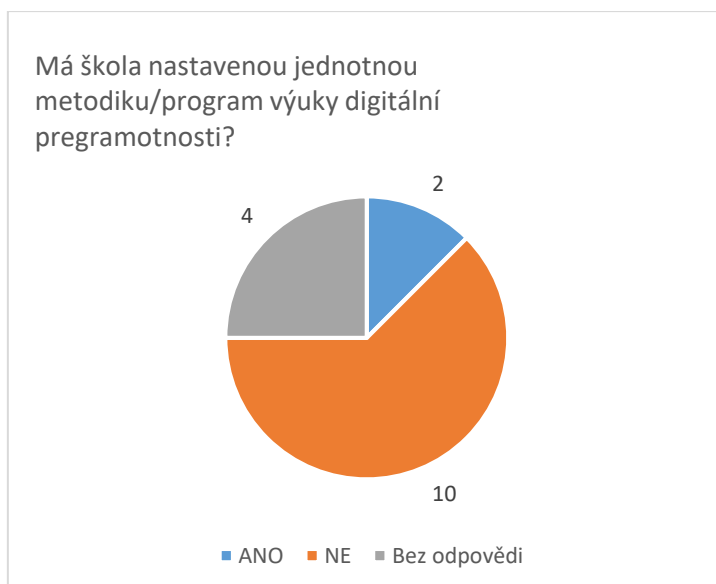
- **Návrh na řešení podotázek 5 a - 5 h:** podporovat sdílení zkušeností pedagogů, vyhledávat a využívat příklady dobré praxe, zajistit vhodné semináře (workshopy apod.) a pedagogy seznámit s pojmem digitální gramotnost.

Analýza – MATEŘSKÉ ŠKOLY

U mateřských škol je pojem digitální gramotnost nahrazen pojmem digitální pregramotnost s ohledem na předdigitální dovednosti dětí v mateřských školách (DpG). Tento pojem není ještě příliš rozšířen a dalo se tak očekávat, že mateřské školy s touto problematikou moc nepracují. Prakticky se jedná o přípravu k rozvoji digitálních gramotností u dětí, která však neznamená jen práci na počítači, tabletu, interaktivní tabuli apod. Přípravy k rozvoji digitálních gramotností v sobě zahrnují např. schopnost analýzy/syntézy, třídění apod., které mohou děti vykonávat manuálně s nejrůznějšími didaktickými pomůckami.

1. Má škola nastavenou jednotnou metodiku/program výuky digitální pregramotnosti?

V případě odpovědi ANO, měly školy uvést, zda jsou školy s touto metodikou spokojené, či plánují nějaké změny. Ze dvou kladných odpovědí uvedly, že jsou školy spokojeny s metodikou, ale že je nutné ji průběžně aktualizovat. Metodika je pak součástí školního vzdělávacího programu.

2. V čem je škola v rámci DpG úspěšná a co ve škole probíhá dobře (projekty, akce, metody, soutěže, nové aktivity, technologie atd.) a s jakými výsledky?

Na tuto otázku odpovědělo 6 z 16 škol, 10 škol na tuto otázku neodpovědělo.

Činnost	Počet škol
Práce s programy na LCD panelu	1
Nakup iPadů	1
YouTube - pohádky	1
Seznamování s angličtinou	1
Práce s interaktivní tabulí a mobilem	2

3. V čem škola v rámci DpG není úspěšná a v čem by se škola mohla zlepšit (výčet viz předchozí otázka)?

Na tuto otázku odpovědělo 6 z 16 škol, 10 škol na otázku neodpovědělo.

Činnost	Počet škol
Pořízení programů pro předškolní děti	2
Pořízení didaktických pomůcek	1
DpG nezapojujeme	1
Nevím	1
Práce na počítači/tabletu	1

4. V čem škola potřebuje pomoci, aby se mohla zlepšit?

Na tuto otázku odpovědělo 7 z 16 škol, 11 škol na otázku neodpovědělo. Některé školy uváděly více argumentů.

Činnost	Počet škol
Pořízení vybavení (PC, interaktivní tabule, apod.)	2
Pořízení SW (programy, aplikace apod.)	3
Pořízení didaktických pomůcek	1
DVPP	1

MAS „Přidte pobejt!“ z. s.
Roztocká 500, 514 01 Jilemnice
IČ: 26661675

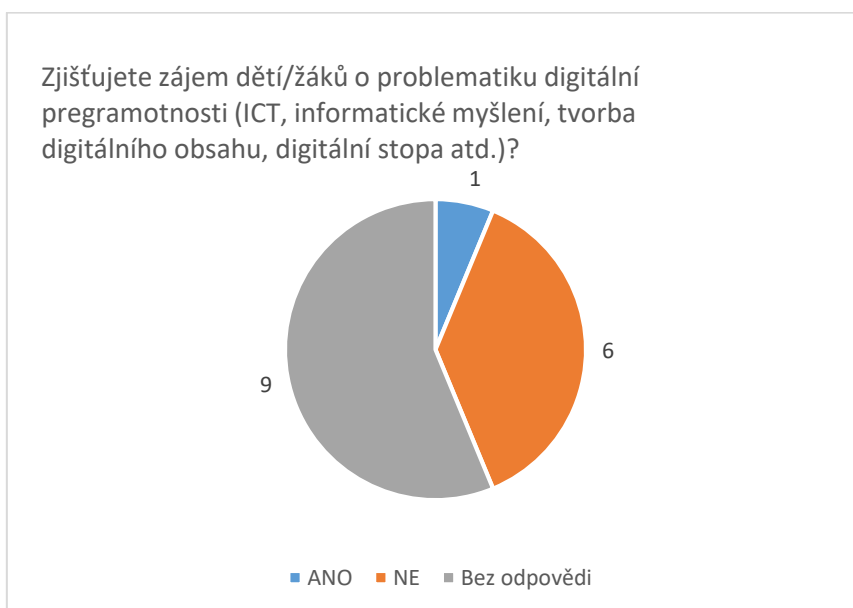
E-mail: masjilemnice@seznam.cz
www.maspridtepobejt.cz

Nejčastěji uváděnou činností pro zlepšení MŠ je uváděno pořízení SW (programy, aplikace apod.) (3 odpovědi).

5. Další informace k digitální pregramotnosti:

- a) Zjišťujete zájem dětí o problematiku digitální pregramotnosti (ICT, informatické myšlení, tvorba digitálního obsahu, digitální stopa atd.)?

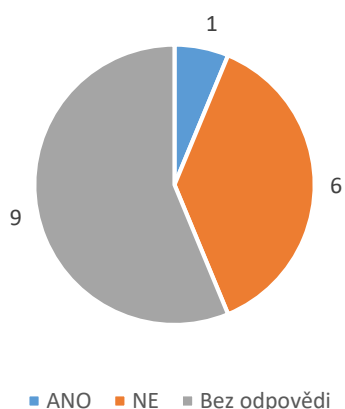
V případě odpovědi ANO jak?

Aktivita	Počet škol
Zjišťování zájmu o práci s interaktivní tabulí	1

- b) Zjišťujete zájem rodičů o úroveň digitální gramotnosti dětí a potřeby rodičů ve vztahu k digitální pregramotnosti dětí a potřeby rodičů ve vztahu k výuce matematiky (např. zavádění nových metod apod.)?

Zjišťujete zájem rodičů o úroveň digitální pregramotnosti dětí a potřeby rodičů ve vztahu k digitální gramotnosti dětí a potřeby rodičů ve vztahu k výuce matematiky (např. zavádění nových metod apod.)?

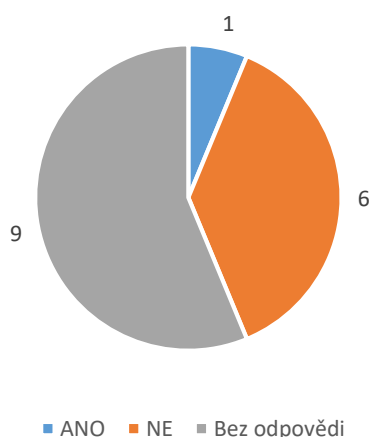

V případě odpovědi ANO jak?

Aktivita	Počet škol
Pozorování dětí při ovládání PC/tabletu – děti mají znalosti z domu	1

- c) Zjišťujete zpětnou vazbu od dětí s úrovní digitální pregramotnosti?

Zjišťujete zpětnou vazbu od dětí s úrovní digitální pregramotnosti?

MAS „Přidte pobejt!“ z. s.
Roztocká 500, 514 01 Jilemnice
IČ: 26661675

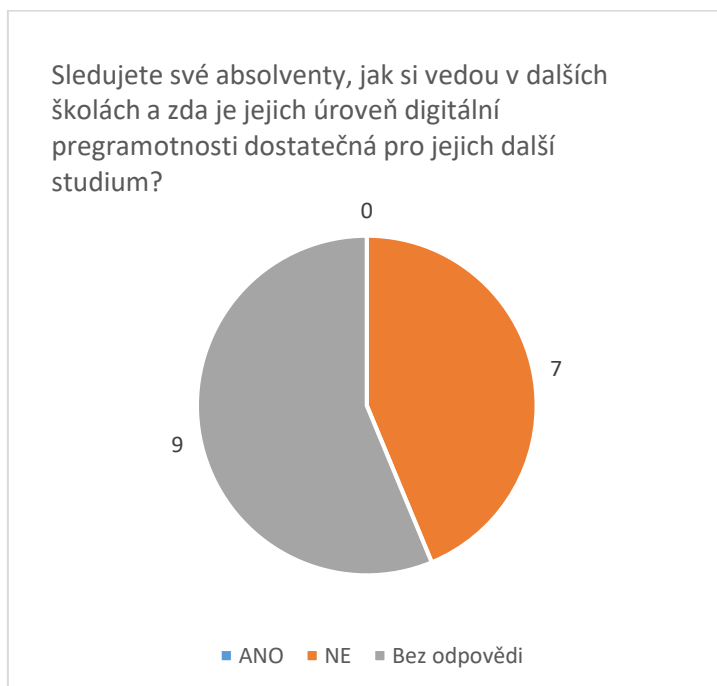
E-mail: masjilemnice@seznam.cz
www.maspridtepobejt.cz

V případě odpovědi ANO jak?

Aktivita	Počet škol
Komunitní kruh a rozhovory s rodiči	1

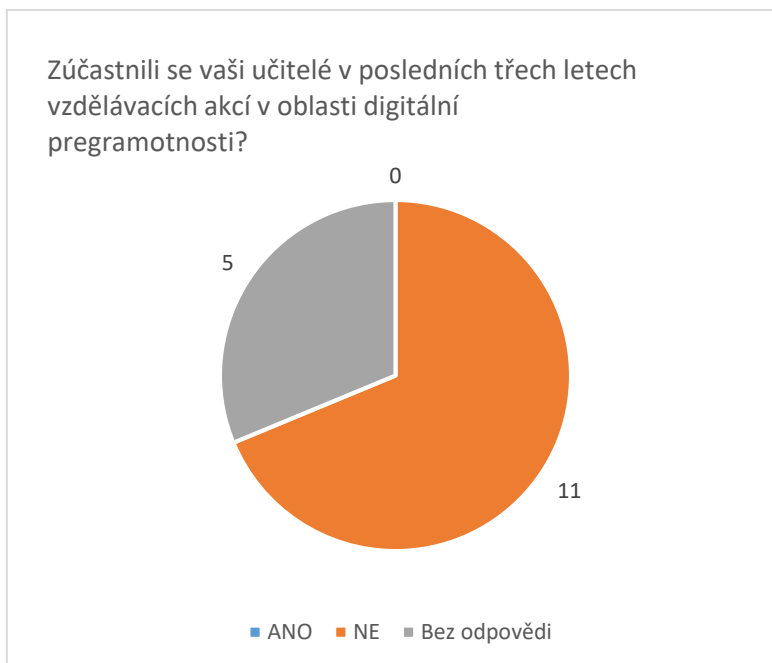
d) Sledujete své absolventy, jak si vedou v dalších školách a zda je jejich úroveň digitální pregramotnosti dostatečná pro jejich další studium?

U této otázky se nedalo u mateřských škol předpokládat, že budou nějak podrobněji sledovat děti dále na základní školy, přesto otázka zůstala i pro tyto respondenty.

e) Zúčastnili se vaši učitelé v posledních třech letech vzdělávacích akcí v oblasti digitální pregramotnosti?

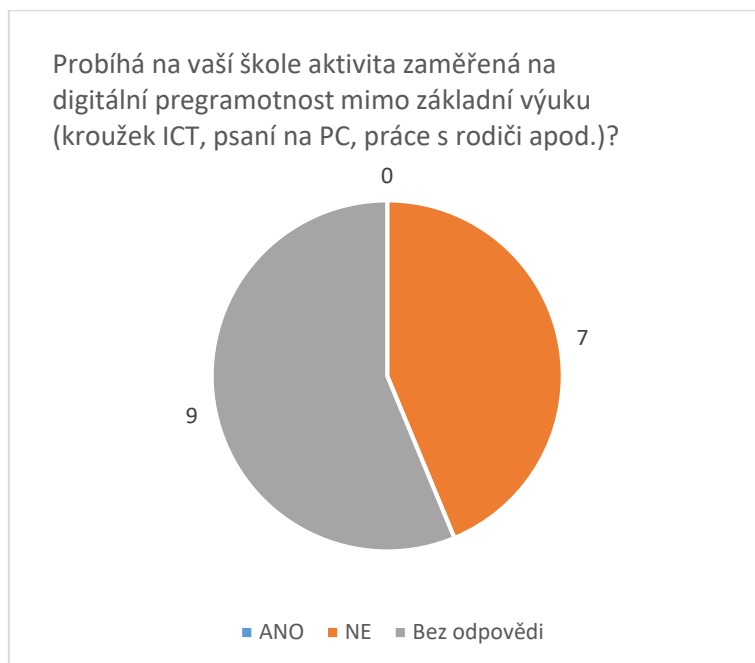

Nikdo z respondentů se neúčastnil v posledních třech letech žádné vzdělávací akce v oblasti digitální pregramotnosti. V dotaznících respondenti často uváděli, že v mateřské škole není vhodné se věnovat digitální pregramotnosti, zejména i z toho důvodu, že děti jsou digitální technikou zahlceni dost (v domácím prostředí). V odpovědích se tak projevila neznalost pojmu digitální gramotnost a pregramotnost, protože sledování kanálu youtube a hraní her na tabletu (odpovědi respondentů) nepředstavují digitální pregramotnost.

f) Probíhá na vaší škole aktivita zaměřená na digitální pregramotnost mimo základní výuku (kroužek ICT, psaní na PC, práce s rodiči apod.)?

I když se u mateřských škol nepředpokládá nějaká volnočasová aktivita po výuce, otázka zůstala položená i pro tyto respondenty. V některých mateřských školách v ČR se objevují i kroužky programování pro děti apod.

g) Jak zjišťujete úroveň žáků v digitální gramotnosti (např. testování apod.)?

Pět ze šestnácti respondentů uvedlo, že úroveň žáků nezjišťuje (netestuje), jeden respondent uvedl, že zjišťuje prostřednictvím pozorování dětí a jejich pokroku při práci s interaktivní tabulí a ostatní respondenti na otázku neodpověděli.

h) Je na vaší škole lektor v oblasti matematické pregramotnosti, který lektoruje kolegy z Vaší školy/kolegy z jiných škol/lektoruje pro NIDV apod.?

- **Návrh na řešení:** u všech otázek z dotazníkového šetření v MŠ lze konstatovat, že je vhodné podpořit sdílení zkušeností a dobré praxe, podpořit další vzdělávání pedagogů a šířit potřebnost digitální pregramotnosti pro děti.

Závěr

Z odpovědí uvedených v dotaznících je zřejmé, že ne všichni pedagogové si přesně vykládají pojem digitální gramotnosti. Ten v sobě zahrnuje několik dílčích termínů. ...

Toto vyhodnocení dotazníkového šetření nebylo předloženo žádné pracovní skupině, protože v projektu MAP Jilemnicko II. není zřízena pracovní skupina k digitální gramotnosti. Opatření pro další rozvoj digitální gramotnosti v území (viz návrh na řešení u každé otázky) jsou doplněna realizačním týmem na principu doporučení pracovních skupin k ostatním gramotnostem.

Tyto informace spolu s vyhodnocením dotazníkového šetření budou sloužit zároveň jako zpětná vazba všem zapojeným školám v území a budou zveřejněny na webu MAP Jilemnicko II.

Opatření ke zlepšení digitální gramotnosti

- 1) Zajištění větší informovanosti o pojmu digitální gramotnost
- 2) DVPP
- 3) Sdílení zkušeností a dobré praxe

Opatření budou naplňována tzv. aktivitami spolupráce projektu.

V Jilemnici dne 15. 8. 2019

Vypracoval: realizační tým MAP Jilemnicko II.